

NATURA 2000

TIETOLOMAKE

Luonnonvaraisten lintujen suojelusta annettu neuvoston direktiivi 2009/147/EY sekä luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta annettu neuvoston direktiivi 92/43/ETY

TIETOLOMAKE

Erityissuojelualueille (SPA), ehdotuksille yhteisölle tärkeiksi alueiksi (pSCI), yhteisölle tärkeille alueille (SCI) ja erityisten suojelutoimien alueille (SAC)

1. ALUEEN TUNNISTUS**1.1. TYYPPI**

C

1.2. ALUEEN KOODI

FI1101002

1.3 ALUEEN NIMI:

Veneneva-Pelso

1.4. ENSIMMÄINEN TÄYTTÖAJANKOHTA

199610

1.5. PÄIVITYSAJANKOHTA**1.6. VASTUUTAHO:**

Metsähallitus

1.7. AJANKOHTA, JONA ALUE ON ILMOITETTU JA OSOITETTU/LUOKITELTU ERITYISALUEEKSI

Ajankohta, jona alue on luokiteltu SPA-alueeksi:	199808
Kansallinen oikeusperusta SPA-alueen osoittamiselle:	Valtioneuvoston päätös
Ajankohta, jona aluetta on ehdotettu SCI-alueeksi:	199808
Ajankohta, jona alue on vahvistettu SCI-alueeksi (*):	
Ajankohta, jona alue on osoitettu SAC-alueeksi:	201504
Kansallinen oikeusperusta SAC-alueen osoittamiselle:	Asetus 354/2015

Huomautus/huomautukset (**):

(*) (*) Valinnainen kenttä. Ympäristöasioiden pääosasto dokumentoi ajankohdan, jona alue on vahvistettu SCI-alueeksi (asiaa koskevan EU-luettelon hyväksymispäivä).

(**) (**) Valinnainen kenttä. Huomautuksia voidaan antaa esimerkiksi sellaisten alueiden luokittelu- tai osoittamisajankohdista, jotka koostuvat alunperin erillisistä SPA- ja /tai SCI-alueista

2. ALUEEN SIJAINTI

2.1 ALUEEN KESKIPISTE (desimaaliasteina)

Pituusaste

26,1819

Leveysaste

64,4806

2.2 PINTA-ALA (ha):

12039,00

2.3 MERIPINTA-ALAN OSUUS (%):

0

2.4 PITUUS (km):

2.5 HALLINNOLLINEN ALUEKOODI JA -NIMI:

NUTS II -tason koodi

FI1D

Unionin alueen nimi

Pohjois- ja Itä-Suomi

2.6 LUONNONMAANTIETEELLISET VYÖHYKKEET:

☐ Alppivyöhyke (% (*))☐ Atlantin vyöhyke (% (*))☐ Mustanmeren vyöhyke (% (*))☒ Boreaalinen vyöhyke (% (*))☐ Mannervyöhyke (% (*))☐ Makaronesian vyöhyke (% (*))☐ Välimeren vyöhyke (% (*))☐ Pannonian vyöhyke (% (*))☐ Arovyöhyke (% (*))

(*) Jos alue sijitsee useammalla kuin yhdellä luonnonmaantieteellisellä vyöhykkeellä, ilmoitetaan peittävyysprosentti kullakin vyöhykkeellä (valinnainen).

3. TIEDOT ALUEEN EKOLOGIASTA

3.1. ALUEELLA ESIINTYVÄT LUONTOTYYPIT SEKÄ ALUEEN ARVIOINTI NIIDEN OSALTA:

Liitteen I mukaiset luontotyypit						Alueen arviointi			
Koodi	PF	NP	Pinta-ala (ha)	Luolat (lkm)	Tietojen laatu	A B C D	A B C		
						Edustavuus	Suhteellinen pinta-ala	Suojelu	Yleisarviointi
3160			50,9		M	B	C	B	B
3260			0,94		G	C	C	C	C
7110			220		G	B	C	B	B
7140			43		G	B	C	B	B
7160			0,242		G	C	C	C	C
7310			8420		G	A	C	A	A
8220			0,603		P	D	C	B	
9010			93,2		G	C	C	C	C
9080			2,6		G	C	C	C	C
91D0			2240		G	B	C	B	B

PF: Merkitään "x" ensisijaisuuden ilmoittamiseksi, jos luontotyyppivoi esiintyä sekä ensisijaisesti suojeltavassa että muussa muodossa (6210, 7130, 9430)

NP: Merkitään "x", jos luontotyyppiä ei enää esiinny alueella (valinnainen)

Pinta-ala: Ilmoitettaessa voidaan käyttää desimaaliarvoja

Luolat: Jos luontotyypeistä 8310 ja 8330 (luolat) ei ole saatavilla arvioita pinta-alasta, ilmoitetaan luolien lukumäärä

Tietojen laatu: G = "Hyvä" (esimerkiksi tutkimusten perusteella), M = "Kohtalainen" (esimekiksi osittaisten tietojen ja ekstrapolaation perusteella), P = "Huono" (esimerkiksi karkea arvio)

3.2 DIREKTIIVIN 2009/147/EY 4 ARTIKLAN JA DIREKTIIVIN 92/43/ETY LIITTEEN II MUKAISET LAJIT SEKÄ ALUEIDEN ARVIOINTI NÄIDEN OSALTA

Laji				Alueen populaatio					Alueen arviointi					
Ryh- mä	Koodi	Tieteellinen nimi	S	NP		Koko		Yksikkö	Luok- ka	Tietojen laatu	Popu- laatio	Suojelu	Eristy- neisyys	Yleis- arv.
					Tyyppi	Minimi	Maks.							
M	1355	Lutra lutra			p				p	M	C	A	C	B
B	A001	Gavia stellata			r	1	5	p		M	C	C	C	C
B	A002	Gavia arctica			r	1	5	p		M	C	C	C	C
B	A038	Cygnus cygnus			r	6	10	p		M	C	A	C	C
B	A039	Anser fabalis			r	10	20	p		M	C	A	C	B
B	A082	Circus cyaneus			r	10	20	p		M	C	A	C	C
B	A096	Falco tinnunculus			r	5	12	p		M	C	C	C	C
B	A098	Falco columbarius			r	3	15	p		M	C	C	C	C
B	A099	Falco subbuteo			r	15	30	p		M	C	B	C	B
B	A107	Tetrao tetrix			p	200	300	cmales		M	C	B	C	C
B	A108	Tetrao urogallus			p	30	60	cmales		M	C	B	C	C
B	A127	Grus grus			c	100	300	i		M	C	A	C	C
B	A127	Grus grus			r	25	50	p		M	C	A	C	B
B	A140	Pluvialis apricaria			r	50	75	p		M	C	B	C	C
B	A150	Limicola falcinellus			r	5	7	p		M	C	B	C	B
B	A151	Philomachus pugnax			r	5	10	p		M	C	B	C	C
B	A152	Lymnocyptes minimus			r	20	45	p		M	C	A	C	C
B	A161	Tringa erythropus			r	4	6	p		M	C	C	C	C
B	A166	Tringa glareola			r	400	600	p		M	C	B	C	C
B	A222	Asio flammeus			r	6	10	p		M	C	A	C	C
B	A236	Dryocopus martius			p	6	10	p		M	C	B	C	C
B	A241	Picoides tridactylus			p	5	8	p		M	C	B	C	C
B	A260	Motacilla flava			r	350	600	p		M	C	A	C	C
B	A277	Oenanthe oenanthe			r	10	20	p		M	C	C	C	C
B	A456	Surnia ulula			p	10	20	p		M	C	C	C	C
B	A542	Emberiza rustica			r	20	35	p		M	C	B	C	C

Alueella on lisäksi 3 uhanalaista lajia

3.3 MUUT TÄRKEÄT KASVI- ja ELÄINLAJIT

Laji					Alueen populaatio				Perustelut					
					Koko		Yksikkö	Luok- ka	Liite		Muut luokat			
Ryhmä	Koodi	Tieteellinen nimi	S	NP	Minimi	Maksimi					IV	V	A	B
B	A085	Accipiter gentilis			30	30	p	C						X
B	A153	Gallinago gallinago			40	60	p	C						X
B	A233	Jynx torquilla			20	20	p	C			X			
B		Loxia leucopterus			30	30	p	C						X
B	A160	Numenius arquata			30	40	p	C						X
B	A164	Tringa nebularia			40	60	p	C						X
P		Dactylorhiza incarnata subsp. incarnata						R			X			

Ryhmä: A = Sammakkoeläimet, B = Linnut, F = Kalat, FU = Sienet, I = Selkärangattomat, L = Jäkelät, M = Nisäkkäät, P = Kasvit ja R = Matelijat

Koodi: Lintujen ja liitteiden IV ja V lajien osalta tulisi tieteellisen nimen lisäksi käyttää viiteportaalissa annettua koodia.

S: Merkitään ”kyllä”, kun lajia koskevat tiedot ovat arkaluontoisia ja niitä sen vuoksi ei aseteta yleisesti saataville

NP: Merkitään "x", jos lajia ei enää esiinny alueella (valinnainen)

Tyyppi: p = pysyvä, r = pesivä/lisääntyvä, c = levähtävä, w = talvehtiva (kasvien ja muiden kuin muuttavien lajien osalta merkitään "pysyvä")

Yksikkö: i = yksilöt, p = parit tai muut yksiköt populaatioyksiköitä ja koodeja koskevan standardoidun luettelon mukaisesti ottaen huomioon luontotyyppidirektiivin 12 ja 17 artikla (raportointi) (ks. viiteportaali).

Luokka (runsausluokat): C = Yleinen, R = Harvinainen, V = Hyvin harvinainen, P = Esiintyvä.

Perusteluluokat: IV, V: Luontotyyppidirektiivin liitteissä IV ja V olevat lajit, A: Kansallinen punainen lista, B: Kotoperäinen (endeemi), C: Kansainväliset yleissopimukset ja D: muu syy

Tietojen laatu: G = "Hyvä" (esimerkiksi tutkimusten perusteella), M = "Kohtalainen" (esimerkiksi osittaisten tietojen ja ekstrapolaatin perusteella), P = "Huono" (esimerkiksi karkea arvio) ja DD = "Ei tietoja" (tätä luokkaa käytetään vain, jos populaation koosta ei voida tehdä edes karkeaa arviota; tässä tapauksessa populaation kokoa koskeva kenttä voidaan jättää tyhjäksi, mutta runsausluokkia koskeva kenttä on täytettävä).

4. ALUEEN KUVAUS

4.1. ALUEEN YLEISPIIRTEET:

Koodi	Luontotyyppiluokka	Peittävyys (%)
N06	Sisävedet: järvet ja lammet sekä virtaavat vedet	0
N07	Suot ja rantakasvillisuus	80
N17	Havupuumetsät	20
N22	Sisämaan kalliot, vyörysoramaat, hietikot, pysyvän lumen alueet (ja jäätiköt)	0
LUONTOTYYPPIEN KOKONAISPEITTÄVYYS		100 %

ALUEEN MUUT OMINAISPIIRTEET

Alue on erittäin edustava ja yhtenäinen aapasuokokonaisuus. Pelson luonnonpuiston alue on viimeisiä luonnontilaisia kappaleita kuuluisista Pelson aapasoista. Luonnonpuiston alueella on muun muassa laajoja rimpinevoja, jotka ovat linnustoltaan edustavia. Oman lisänsä alueelle luovat soita halkovat hiekkaiset entiset rantavallit, ns. rantakaarrot. Tuulisuo on kasvillisuudeltaan merkittävä alue. Venenevan rimpisellä aapasuoalueella on varsin monipuolinen suotyyppiavalikoima. Venenevan pesimälinnustoon kuuluvat kaikki Pohjois-Pohjanmaan eteläosissa tavattavat suolintulajit.

4.2. ALUEEN LUONNE JA MERKITYS

Veneneva-Pelso on erittäin edustava, laaja ja yhtenäinen aapasuokokonaisuus, jonka linnustollinen arvo on suuri.

Alueeseen rajautuu turvetuotannossa olevia alueita tai siihen tarkoitukseen hankittuja suoalueita.

Kaikki tietolomakkeen taulukoissa 3.1 ja 3.2 mainitut luontotyytit ja lajit (lukuun ottamatta edustavuudeltaan luokkaan D luokiteltuja luontotyyppiejä) kuuluvat alueen suojeluperusteisiin ja kaikkien niiden suojelutavoitteena on vähintäänkin alueen merkityksen säilyttäminen osana verkostoa.

Lisäksi alueen suojelussa ja hoidossa painotetaan seuraavia tavoitteita:

- alueella vallitseva luontotyyppien ja lajien sekä niiden elinympäristöjen tila säilytetään turvaamalla luonnon omien prosessien mukainen kehitys,
- alueella vallitseva luontotyyppien ja lajien sekä niiden elinympäristöjen tila säilytetään alueen käyttöä ohjaamalla,
- luontotyytin, lajin elinympäristön tai populaation määrää lisätään ennallistamis- ja hoitotoimenpitein,
- luontotyytin tai lajin elinympäristön laatua tai lajin populaation elinvoimaisuutta parannetaan ennallistamis- ja hoitotoimenpitein

4.3 UHAT, KUORMITUKSET JA TOIMET, JOILLA ON VAIKUTUKSIA ALUEESEEN

Kaikkein tärkeimmät vaikutukset ja toimet, joilla on suuria vaikutuksia alueeseen

KIELTEISET VAIKUTUKSET				MYÖNTEISET VAIKUTUKSET			
ARVIOINTI-SKAALA	UHAT JA KUORMITUKSET (koodi)	PILAANTU-MINEN	SISÄPUOLELLA / ULKOPUOLELLA (i o b)	ARVIOINTI-SKAALA	TOIMET, HOITO (koodi)	PILAANTU-MINEN	SISÄPUOLELLA / ULKOPUOLELLA (i o b)

Muita tärkeitä vaikutuksia, joilla kohtalaisia/vähäisiä vaikutuksia alueeseen

KIELTEISET VAIKUTUKSET				MYÖNTEISET VAIKUTUKSET			
ARVIOINTI-SKAALA	UHAT JA KUORMITUKSET (koodi)	PILAANTU-MINEN	SISÄPUOLELLA / ULKOPUOLELLA (i o b)	ARVIOINTI-SKAALA	TOIMET, HOITO (koodi)	PILAANTU-MINEN	SISÄPUOLELLA / ULKOPUOLELLA (i o b)
L	A04.03		i				
L	H01		i				

Arviointiskaala: H = suuri, M = kohtalainen, L = vähäinen

Pilaantuminen: N = Typpikuormitus, P = Fosfori-/fosfaattikuormitus, A = Happokuormitus/hapettuminen, T = Toksiset epäorgaaniset kemikaalit, O = Toksiset orgaaniset kemikaalit, ja X = Monenlaisia pilaavia aineita.

i = sisäpuolella, o = ulkopuolella, b = sekä sisä- että ulkopuolella.

4.4 OMISTUSSUHTEET (valinnainen)

Tyyppi		(%)
Julkinen	Kansallinen/liittovaltion taso	100
	Valtio/maakunta	
	Paikallinen/kunnallinen	
	Muu julkinen	
	Yhteisomistus	
	Yksityinen	0
	Ei tiedossa	
Yhteensä		100

4.5 TIETOLÄHTEET (VALINNAINEN)

Rajasärkkä, A. 1996: Pohjanmaan puistoalueen linnuston linjalaskennat. - Julkaisematon selvitys. Metsähallitus.

Tietokantatäydennys 2016:

Metsähallitus 2013: Luontotyyppi-inventointi. MHGIS ja YSAGIS -tietokannat, luontotyyppi-aineisto 15.11.2013.

Rajasärkkä, Ari 2013: Lintujen pesivien parien kanta-arviot SPA-alueittain Metsähallituksen vuosilta 2000-2013 kokoamien linjalaskenta-aineistojen perusteella. Excel-taulukko. Metsähallitus. 27.11.2013.

Metsähallituksen petolinturekisteri

Suomen ympäristökeskus 2013: Hertta (Eliölajit-tietojärjestelmä) 1.1.2013.

Rehell, Sakari & Savela, Outi 2003: Veneneva-Pelson Natura-alueen soiden ennallistamissuunnitelma. Metsähallitus, julkaisematon suunnitelma. Dno 239/42/2004.

Savela, Outi 2005: Veneneva-Pelson Natura-alueen metsien ennallistaminen ja palojatkumalueet (Metsä-Life -hankkeeseen kuuluvat alueet). Metsähallitus, julkaisematon suunnitelma. Dno 155/42/2004

Kaartinen, Sari 2010: Veneneva-Pelson keskiosan metsien ennallistamissuunnitelma. Metsähallitus, julkaisematon suunnitelma. Dno 2073/42/2009

Linkit:

5. ALUEEN SUOJELUN TILA (VALINNAINEN)

5.1 SUOJELUALUETYYPIT KANSALLISELLA JA ALUEELLISELLA TASOLLA

Koodi	Peittävyys (%)
FI03	15
FI00	85

5.2 ALUEEN YHTEYDET MUIHIN ALUEISIIN:

-osoitettu kansallisella tai alueellisella tasolla

Tyyppin koodi	Alueen nimi	Tyyppi	Peittävyys (%)
---------------	-------------	--------	----------------

-osoitettu kansainvälisellä tasolla

Tyyppi	Alueen nimi	Tyyppi	Peittävyys (%)
Ramsar	Veneneva-Pelso Mires	=	100

5.3 ALUEEN OSOITTAMINEN

Kohteeseen on yhdistetty Pelson luonnonpuisto (laki n:o 674/81) ja soidensuojelun perusohjelman kohde D1.25 (Suuren Venenevan-Heponevan-Viirinevan alue).

Alueen suojelu toteutetaan luonnonsuojelulain keinoin.

6. ALUEEN HOITO

6.1 ALUEEN HOIDOSTA VASTAAVA(T) TAHO(T):

Metsähallitus

6.2 HOITOSUUNNITELMA(T):

Onko hoitosuunnitelma laadittu?

☒ Kyllä

Nimi: Metsähallitus 2007: Veneneva-Pelson Natura 2000 - alueen hoito- ja käyttösuunnitelma. Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja sarja C 22.

☐ Ei, mutta valmisteilla

Rehell, Sakari & Savela, Outi 2003: Veneneva-Pelson Natura-alueen soiden ennallistamissuunnitelma. Metsähallitus, julkaisematon suunnitelma. Dno 239/42/2004.

☐ Ei

Savela, Outi 2005: Veneneva-Pelson Natura-alueen metsien ennallistaminen ja palojatkumoalueet (Metsä-Life -hankkeeseen kuuluvat alueet). Metsähallitus, julkaisematon suunnitelma. Dno 155/42/2004

Kaartinen, Sari 2010: Veneneva-Pelson keskiosan metsien ennallistamissuunnitelma. Metsähallitus, julkaisematon suunnitelma. Dno 2073/42/2009

Linkki:

6.3 SUOJELUTOIMET

7. ALUEEN KARTTA

INSPIRE ID -tunnus:

Onko kartta toimitettu PDF-tiedostona? (valinnainen)

☐ Kyllä

☐ Ei

Tiedot alkuperäisestä kartasta, jota käytetty sähköisten rajausten digitoimisessa (valinnainen).